

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

UPA2022/037

03. maj 2022

Harald Bianco

Matumuuna siunnersuutigaara Naalakkersuisut peqquneqassasut Danskit Naalakkersuisuinut saaffiginneqqullugit Kangaatsiami piaartumik politeeqarfeqalernissaanik noqqaassuteqaqqullugit.

(Inatsisartunut ilaasortaq Hans Aronen, Inuit Ataqatigiit)

Nalunngilarput nunatta avataaneersuniik takorlooruminaattartoq nunatta anginerujussua, isorartunerujussualu. Taamaalilluni assigiinngitsutigut piffinni pisariaqartitsisarner-put avataaniit paasiuminaassinjaasarluni, aamma danskiniit. Eqqarsaatigineqarneq ajorpoq biilerluni qimuttuitsorluniluunniit ornikkusutaq tikeriaannaasannginnera.

Siunnersummi pineqartumi politeeqarneq eqqasaatigalugu Kangaatsiami politeeqarfimmut qaninnermut 54 km-iuvoq. Kangaatsiami nakorsaqanngilaq, aamma Kangaatsiap nunarfii Kangaatsiamut 20 km-iniit 40 km-inut ungasitsigipput, taamatullu illoqarfimmut politeeqarfiusumut suli ungasinnerullutik.

Ukiup ilarujussua ingammik ukiukkut illoqarfimmiit politeeqarfiusumiit Kangaatsialiarneq ajornartorujussuusinnaasarpoq ilaatigullu ajornavittarluni. Tamanna upernarsaatitaqarpoq, ataasiarani politiit ornigullutik suliassaat kommunefogedip kisimi saliarisariaqartarmagit, ilaatigullu suliat ilungersunartorujussuusarlutik. Taamatuttaaq annaassiniarnermut tunngasut ilaatigut kommunefogedip kisimi suliarisinnaasarlugit.

Nalunngilarputtaaq politikkerit ilaatigut folketingimi ilaasortaasartut ukiorpassuanngulertunik aamma Kangaatsiami politeeqalernissaanik noqqaassuteqartarsimagaluartut.

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

Politeeqarfiup ukiumootumik nalunaarusiaani atuarneqarsinnaavoq, Kangaatsiami politeeqarfimmik pilersitsineq; politeeqalersitsineq, allaffissorneq atortullu allat ingerlatsinermilu aningaasartuutissat pinerlunnerit politiinut anngunneqartartut aallaavigalugit ima ikitsigimmata, pilersitsinissaq akilersinnaassanngitsoq. Allatut oqaatigalugu suliassanut sanilliullugu politeeqarfimmi pilersitsinissaq akisunerujussuussaaq.

Siunnersuuteqartulli tamanna illua-tungilerpaa, nammieq Kangaatsiami nunaqartutut ukiunilu taamannanik kommunefogeditut sulinermini misilitakkani aallaavigalugit, unnerluussutit anngunneqartartut pinerlunnerit ilaminiinnangnuuaraat. Tassa unnerluusinissarnerigaluit amelasuut pisortanut anngunneqarneq ajortarsimapput, tamanna siunnersuuteqartumiit misissugassaqqittutut oqaatigineqarpoq.

Naggataagut oqaatigisariaqarpoq soorlu siunnersuuteqartup eqqaagaa, 2004-mili Eqqartuussiveqarneq Pillugu Ataatsimiititaliarsuup oqaatigisimagaa, Kangaatsiami politeeqalernissaa toqqammavissaqartoq. Maannamut ukiut 18-it ingerlapput suli Kangaatsiami politeeqarani.

Taamaattumik Inuit Ataqatigiinniit siunnersuuteqartup noqqaassuteqarnera tunngavi-lersuutaanilu paasilluarlugit taperserparput. Inuit Ataqatigiiniillu isumaqarpugut massakkut periarfissanngortoq noqqaassutip piviusunngortinnissaanut.

Inuit Ataqatigiiniit taamatut oqaaseqarluta, siunnersuutip suliareqqinnejarnissaanut ataatsimiititaliamut susassaqartumut ingerlateqqinnissaa innersuupparput.